

Булінг в дитячому садку — міф чи реальність

Чи замислювалися ви, де беруть витoki комплекс жертви або потреба агресії стосовно інших. Мало хто з батьків знає про булінг чи стикається з цим явищем в дитячому садку. Чому і як дитина дошкільного віку стає жертвою булінгу?

Види булінгу в дитячому садку

Булінг(від англ. to bull— переслідувати) — свідома агресивна поведінка однієї дитини або групи дітей стосовно іншої. Булінг у ЗДО може проявлятися як тиск: психологічний фізичний. Часто діти застосовують і фізичний, і психологічний тиск на жертву. Наприклад, образи, приниження, ігнорування, непоступливість, погрози, побиття під час ігор.

Хто провокує булінг в дитсадку

Булінг серед дітей старшого дошкільного віку в ЗДО можуть спровокувати дорослі. Діти старшого дошкільного віку одразу сприймають ставлення авторитетних дорослих до інших і беруть це ставлення за зразок. Вони починають цькувати дитину чи дітей, якщо:

педагог або помічник вихователя:

зневажливо ставиться до дитини, яка часто плаче або невпевнена в собі

ігнорує скаргу дитини на те, що її образили однолітки

глузує із зовнішнього вигляду дитини

образливо висловлюється про дитину чи її батьків

проявляє огиду щодо фізичної або фізіологічної особливостей дитини *батьки або члени сім'ї:*

б'ють та ображають дитину вдома

принижують дитину у присутності інших дітей

проявляють сліпу любов та виконують усі забаганки дитини

ставляться до своєї дитини як до неповноцінної особистості, жаліють (неповна родина, дитина хвора або має відхилення в розвитку).

Усі діти потребують підтримки дорослих — батьків, вихователів, практичного психолога та соціального педагога. Саме вони мають допомогти дітям налагодити партнерські взаємини з однолітками у групі.

Як міняється поведінка дитини під час булінгу в ЗДО

Дитина-жертва булінгу поводиться незвично. Якщо раніше вона охоче відвідувала дитячий садок, то тепер така дитина:

вдома:

не хоче одягатися вранці
шукає собі будь-яку справу вдома, аби не йти до дитячого садка
просить батьків забрати її із дитячого садка раніше
плаче, вигадує хворобу або в неї дійсно підвищується температура тіла, починають боліти голова, живіт
не контактує з однолітками у дворі
грає наодинці в парку

в дитячому садку:

не бере участь у сюжетно-рольових та рухливих іграх, спільній самостійній художній діяльності тощо
усамітнюється при будь-якій нагоді
часто губить свої іграшки або речі
бруднить чи псує одяг
грає поламаними іграшками
відмовляється на користь іншої дитини від головної ролі в театралізації чи грі – не має друзів у групі.

Джерело: <https://www.pedrada.com.ua/article/2625-bulng-v-zdo-mf-chi-realnst>

Протидія булінгу

Однією з найбільш актуальних проблем насьогодні є цькування (булінг) серед дітей. Прийняття 18.12.2018 року Верховною Радою України Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (законопроект № 8584) несе за собою ряд змін у вирішенні вищеназваної проблеми. Так, нарешті законодавчо визначено поняття булінг, внесено зміни до Кодексу про адміністративні правопорушення України та ряду Законів України.

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві. У тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

систематичність (повторюваність) діяння;

наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Адміністративна відповідальність за булінг

Відтепер такі дії вважаються правопорушенням і тягнуть за собою адміністративну відповідальність у вигляді штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (наразі це – 850-1700 грн.) або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин. Якщо булінг вчинено групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, штраф від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – 1700-3400 грн. або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Слід зазначити, що за правопорушення дітей до 16 років несуть відповідальність їхні батьки. За свої дії громадяни від 16 років несуть відповідальність особисто. Також передбачено і відповідальність за приховування випадків булінгу, а це 850-1700 грн. або виправні роботи до 1 місяця з відрахуванням 20% заробітку.

Права та обов'язки здобувачів освіти

У закладах освіти мають захищати дітей під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, булінгу (цькування), приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам.

Здобувачі освіти зокрема зобов'язані:

поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;

повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно них, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

Права та обов'язки освітян

Педагогічним працівникам та керівникам закладів освіти слід уважно ставитись до всіх випадків булінгу, повідомляти про них, уважно розглядати заяви, забезпечувати вжиття заходів щодо протидії булінгу, розробляти плани, публікувати їх на сайтах і вчасно інформувати органи Національної поліції та службу у справах дітей про випадки булінгу. В іншому випадку передбачена адміністративна відповідальність за приховування таких ситуацій.

Керівник закладу освіти має забезпечувати створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), він також:

розглядатиме **заяви** про випадки булінгу (цькування): здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування;

скликатиме засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживатиме відповідних заходів реагування;

забезпечуватиме виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування).

Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу також розширились. Відтепер вони також мають право на захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю і зобов'язані повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).